

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 8C/295/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614218497
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Fedorková
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7614218497.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňou JUDr. Blaženou Fedorkovou, v právnej veci navrhovateľa: O. I., E.. X.X.XXXX, I. Z. K. XXXX/XX, P., právne zastúpeného JUDr. Katarínou Leškovou - advokátkou, AK, Plzenská 2, Prešov proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ s.r.o., Pribinova 25, Bratislava o určení úveru za bezúročný a bez poplatkov s prísl. takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že úver poskytnutý odporcom navrhovateľovi na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 16.4.2012 je bezúročný a bez poplatkov.

Odporca je p o v i n ý zaplatiť navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie vo výške 965,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 16.4.2012 medzi navrhovateľom s odporcom pod bodom 10 : " Dĺžnik uznáva dĺžnú sumu vrátene poplatkov v celkovej výške ako dlh voči veriteľovi, do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady za vypracovanie a uzavretie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou "je ako neprijateľná neplatná.

Odporca je p o v i n ý zaplatiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia navrhovateľa na účet právnej zástupkyne navrhovateľa vo výške 338,57 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 3.11.2014 sa navrhovateľ domáhal, aby súd určil, že úver poskytnutý odporcom navrhovateľovi na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 16.4.2012 je bezúročný a bez poplatkov, tiež uloženia povinnosti odporcu zaplatiť bezdôvodné obohatenie vo výške 965 Eur, určiť že zmluvná podmienka vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere je ako neprijateľná neplatná. Dňa 2.12.2014 sa v konaní domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd nariadil odporcovi zdržať sa použitia uvedenej Dohody o zrážkach zo mzdy a zamestnávateľovi navrhovateľa zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľa podľa Dohody o zrážkach zo mzdy, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 16.4.2012 do právoplatného skončenia konania o určení úveru za bezúročný a bez poplatkov a o vydanie bezdôvodného obohatenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod spisovou značkou č. 8C 295/2014. Návrh odôvodňoval tým, že dňa 16.4.2012 uzavrel s odporcom Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu odporca poskytol úver v sume 700 Eur na obdobie 12 mesiacov. Odporcovi mal navrhovateľ titulom zmluvy o úvere vrátiť 1.380 Eur. Poplatok, ktorý v tomto prípade predstavuje odplatu pre odporcu za poskytnutie úveru, tak predstavuje 97,14% ročne. Poplatok a úrok sú neprimerané

a sú v rozpore so zákonom. Úrok predstavuje sumu 226,67 Eur a administratívny poplatok sumu 453,33 Eur, čo predstavuje 67,62%. Výška tohto poplatku nie je žiadnym spôsobom odôvodnená, nie je zrejмый mechanizmus jeho výpočtu, je úžernická. Navrhoval, aby súd v zmysle § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 153 ods. 4 Občianskeho zákonníka vyslovil neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. 5Co /219/2013, ktorý z dôvodu toho, že odplata za úver je neprimeraná a neplatná, celá úverová zmluva stráca svoje opodstatnenie. Uviedol tiež, že zmluva neobsahuje RPMN, výšku ročnej úrokovej sadzby, dátum konečnej splatnosti, počet splátok a ďalšie obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 z. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z týchto dôvodov je poskytnutý úver podľa § 11 ods. 1 z. č. 129/2010 Z. z. bezúročný a bez poplatkov. Navrhovateľ titulom predmetnej zmluvy dosiaľ uhradil odporcovi sumu 1.665 Eur, takže na strane odporcu vzniklo bezdôvodné obohatenie predstavujúce rozdiel medzi sumou 1.550 Eur, ktorú navrhovateľ odporcovi uhradil a sumou 700 Eur, ktorú navrhovateľ od odporcu na základe úverovej zmluvy prijal. Odporca ignorovaním zákonnej povinnosti uvádzať v spotrebiteľských zmluvách o úvere úrok a RPMN sa dopustil úmyselného konania zameraného na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Odporca ako osoba podnikajúca na finančnom trhu je povinná poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Navrhovateľ neuznáva rozhodcovské konanie iniciované odporcom, pretože nebola platne dojednaná rozhodcovská zmluva, čo má za následok nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie návrhu odporcu. Navrhovateľ takéto konanie osobitne nevyjednal, bola to ultimatívna požiadavka odporcu, ak chcel navrhovateľ úver získať. Rozhodcovská zmluva je neplatná, pretože núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu a bráni mu uplatniť právo na všeobecnom súde. Poukázal na to, do akých obľudných rozmerov narástol úver vo výške 700 Eur, pretože odporca sa za úver vo výške 700 Eur dožaduje sumy 3.638,33 Eur. Z uvedeného je zrejмый, že odporca koná v rozpore s dobrými mravmi a bez odbornej starostlivosti. Naliehavý právny záujem na určovanom výroku súdu má navrhovateľ z dôvodu právnej istoty ale hlavne z dôvodu, že na základe úspešného súdneho rozhodnutia si navrhovateľ chce uplatniť primerané finančné zadosťučinenie.

Odporca sa bránil tým, že navrhovateľ podal návrh na rozhodcovskom súde dňa 8.9.2014, teda skôr ako bol podaný žalobný návrh na súd, takže je tu prekážka litispendencie. Žiadal, aby súd konanie zastavil.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, písomným vyjadrením odporcu, úverovou zmluvou č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.4.2012, návrhom na začatie rozhodcovského konania pred Stálym rozhodcovským súdom, rozhodcovskou zmluvou zo dňa 16.4.2012, prehľadom práv, povinností a záväzkov, dohodou o zrážkach zo mzdy, žiadosťou odporcu zamestnávateľovi navrhovateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy, neprávoplatným rozhodnutím Stáleho rozhodcovského súdu č. SR 06047/14 zo dňa 20.10.2014 ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Dňa 16.4.2012 formou predtlačky bola medzi účastníkmi konania uzavretá zmluva o úvere, ktorou odporca poskytol navrhovateľovi úver vo výške 700 Eur za poplatok 680 Eur, ktorý mal navrhovateľ splatiť v 12 - tich mesačných splátkach po 115 Eur počnúc dňom 26.5.2012.

V ten istý deň opäť formou predtlačky účastníci uzavreli aj rozhodcovskú zmluvu. V nej sa konštatuje, že všetky spory z predmetnej úverovej zmluvy budú riešené buď pred stálym rozhodcovským súdom alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky podľa toho, na ktorý zo súdov dá žalujúca zmluvná strana žalobu. Podľa vyjadrenia navrhovateľ musel rozhodcovskú zmluvu podpísať, inak by mu nebol poskytnutý úver, pričom mu nebolo dané žiadne vysvetlenie a informácie ohľadom rozhodcovského konania a porovnania so súdnym konaním.

Navrhovateľ uhradil celkovo sumu 1.665 Eur. Odporca podal preto dňa 8.9.2014 návrh na Stály rozhodcovský súd zriadený Slovenskou rozhodcovskou a.s. ktorý vo veci dňa 20.10.2014 rozhodol pod sp. zn. SR 06047/14 dňa 20.10.2014. Rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním navrhovateľa, takže doposiaľ nie je právoplatné.

Právoplatnosť nenadobudlo ani rozhodnutie tunajšieho súdu vedené pod spisovou značkou č. 4C 319/2014 ktorým bol zrušený rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 06047/14 zo dňa 20.10.2014. Zároveň bola odložená vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a odporca bol zaviazaný uhradiť trovy právneho zastúpenia ako aj súdny poplatok z návrhu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť

čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 cit. zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

V danej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy.

Odporca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, a preto je ho potrebné v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) považovať za dodávateľa.

Navrhovateľ ako fyzická osoba pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné považovať ju v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka za spotrebiteľa a predmetnú zmluvu posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu.

Vzhľadom na konštatovanie, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, utvára sa priestor pre tzv. súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú spotrebiteľskú zmluvu, utvára sa priestor pre tzv. súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Nie sú žiadne pochybnosti, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou a či už z dôvodu informovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej (predtlačenej) zmluvy.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 54 ods. 3 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

V danom prípade bolo potrebné predovšetkým sa vyporiadať s námietkou nedostatku podmienky konania skôr začatého konania, keďže navrhovateľ podal na súd návrh až dňa 3.11.2014. Ak by sa totiž konanie na návrh odporcu na Stálom rozhodcovskom súde začalo na základe platnej rozhodcovskej zmluvy, vznesená námietka by bola dôvodná.

Súd považoval za nevyhnutné posúdiť, či rozhodcovskú zmluvu možno považovať za individuálne dohodnutú. V tejto súvislosti možno poukázať na právne závery prijaté Najvyšším súdom SR v rozhodnutiach 6Mcdo 9/2012 a 6Cdo 1/2012.

Konkrétne v rozhodnutí 6MCdo 9/2012 Najvyšší súd SR uviedol: "Návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy sa má predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo zrejmé, že spotrebiteľovi sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie týkajúce sa výlučného riešenia sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom právne akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom čo tá ktorá voľba konkrétne znamená".

Rozhodnutie 6Cdo 1/2012 obsahuje taktiež záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne vyjednaná a že spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Možno teda prijať záver, že ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah (čo je aj tento prípad) nemôže ísť o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku.

Podľa spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.9.2010 aj zmluvná podmienka, podľa ktorej má spotrebiteľ možnosť výberu medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto podmienky podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa a spotrebiteľ by sa mu musel podrobiť, predstavuje zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne vyjednaná. Podľa súdu aj v takomto prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Možnosť iniciovania sporu spotrebiteľom možno považovať skôr za teoretickú, ktorá nič nemení na tom, že pokiaľ dodávateľ si vyberie rozhodcovský súd, spotrebiteľ by sa mu musel podrobiť. Spotrebiteľ podpísal rozhodcovskú zmluvu, pretože inú možnosť nemal, pokiaľ chcel uzatvoriť úverovú zmluvu. Z rozhodcovskej zmluvy však nevyplýva, že by bol informovaný o rozdieloch medzi súdnym a rozhodcovským konaním, o rokovaacom poriadku rozhodcovského súdu o príslušných poplatkoch a pod. V tejto súvislosti možno znovu poukázať na závery už citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6Mcdo 9/2012. Navyše však je potrebné sa stotožniť aj s ďalším jeho záverom o tom, že princíp "ignorantia iuris non excusat" (neznalosť zákona neospravedlňuje) ustupuje dôležitejšiemu princípu a to ochrane spotrebiteľa. Je potrebné si uvedomiť, že z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či riešenie jeho sporov na rozhodcovskom konaní mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť totiž chránený pred oboma.

Ďalší dôvod neplatnosti rozhodcovskej doložky súd vidí aj v tom, že rozhodcovský súd si vybral sám odporcu. V tejto súvislosti možno poukázať na záver Ústavného súdu ČR sp. zn. IV.ÚS 2735/11 zo dňa 3.4.2012. Podľa neho právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd sa primerane vzťahuje aj na rozhodcovské konanie. Ak sa výber rozhodcu neurčil podľa transparentných pravidiel, nemôže byť akceptovateľný ani výsledok tohto rozhodovania.

Súd teda dospel k záveru o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, čoho dôsledkom je nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie návrhu odporcu, teda námietka odporcu nie je dôvodná, pretože neexistuje prekážka litispendencie.

Podľa § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podmienkou prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. je osvedčiť naliehavosť právneho záujmu. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaný

návrh je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva navrhovateľa, či sa ním môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snád len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (navrhovateľ). Pokiaľ chce navrhovateľ osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).

Navrhovateľ a odporca dňa 16.4.2012 uzavreli zmluvu o úvere, predmetom ktorej bol záväzok odporcu poskytnúť navrhovateľovi spotrebiteľský úver vo výške 700 Eur a záväzok navrhovateľa zaplatiť odporcovi tento úver navýšený o poplatok vo výške 680 Eur t.j. celkovo zaplatiť sumu 1.380 Eur. Účastníci zmluvy sa dohodli, že navrhovateľka zaplatí úver v požadovanej výške s pravidelnou mesačnou splátkou vo výške 115 Eur v pravidelných 12 mesačných splátkach .

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáha určenia, že úver poskytnutý odporcom je bezúročný a bez poplatkov. Súd preskúmaním úverovej zmluvy zistil, že tá neobsahuje všetky obligatórne náležitosti, pričom v zmluve a v obchodných podmienkach nie je uvedená ročná úroková sadzba a takisto uvedená RPMN v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) z. č. 129/2010 Z. z. vypočítaná na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy, ale je len uvedený príkladný výpočet nezohľadňujúci údaje poskytnutého úveru, čím je spotrebiteľ nedostatočne informovaný o nákladoch úveru. Tiež neobsahuje náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f, k) a k) z. č. 129/2010 Z. z. Na základe uvedeného je predmetný úver v zmysle § 11 ods. 1 z. č. 129/2010 Z. z. považovaný za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 451 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom s dôverou bez možnosti individuálne ovplyvniť zmluvné podmienky. Navrhovateľ z úverovej zmluvy bol povinný vrátiť odporcovi sumu 1.380 Eur teda úver vo výške 700 Eur a poplatky vo výške 680 Eur. Pred podaním návrhu navrhovateľ zaplatil a to dňa 22.5.2012 sumu 115 Eur, dňa 14.2.2014 sumu 150 Eur, dňa 20.3.2014 sumu 150 Eur a dňa 15.4.2014 sumu 1.250 Eur, čo vyplýva z prehľadu práv, povinností a záväzkov vyplávajúcich zo zmluvy o úvere. Uvedená skutočnosť nebola odporcom rozporovaná.

Vzhľadom na to, že súd úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, je plnenie, ktoré odporca od navrhovateľa vyžadoval a nakoniec aj prijal, je plnením bez právneho dôvodu, a teda ide o bezdôvodné obohatenie na strane odporcu v sume 965 Eur (čo je rozdiel medzi úverom poskytnutým odporcom navrhovateľovi v sume 700 Eur a navrhovateľom uhradenou sumou 1.665 Eur) ktoré musí odporca vydať. Plnenie odporcu oproti plneniu navrhovateľa je v hrubom nepomere. Poplatky vo výške dosahujúcej takmer 100 % z poskytnutého úveru (konkrétne 97,14%) sú v rozpore s dobrými mravmi a do úvahy prichádza nielen občianskoprávna zodpovednosť, ale aj trestnoprávna zodpovednosť. Aj z týchto dôvodov považuje súd prijaté plnenie odporcom, za také, ktoré je možné považovať za majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe

takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 153 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve 16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Navrhovateľ sa dožadoval aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti poplatku ktorého výška predstavuje až 67,62 % z úveru a ktorý zahŕňa náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Navrhovateľ naliehavý právny záujem odôvodňuje tým, že na základe úspešného rozhodnutia súdu o neprijateľnosti zmluvných podmienok si chce uplatniť primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona č. 250/2007 Z.z.

Súd môže vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú aj ex offo, teda aj bez návrhu navrhovateľa, aby tak odporcovi vznikla povinnosť zdržať sa používania takej podmienky vo všetkých zmluvách so spotrebiteľmi, resp. aj podmienky s rovnakým významom.

Navrhovateľ osvedčil naliehavý právny záujem na podaní návrhu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zmluvnou podmienkou, ktorú žiada navrhovateľ určiť za neprijateľnú a teda neplatnú, odporca požaduje od navrhovateľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a nie je v jeho záujme. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie poskytnuté navrhovateľovi ako spotrebiteľovi a v jeho záujme.

V danom prípade je dôležité, že zmluvná podmienka vyvoláva značný nepomer v právach a povinnostiach zúčastnených strán, preto súd vo výroku rozhodnutia určil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu v sume 338,57 eur priznal navrhovateľovi, ktorý bol v konaní úspešný. Trovy pozostávajú s trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby v zmysle § 13a vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. vykonané v roku 2014 á 61,87 eur (príprava a prevzatie, podanie žaloby, podanie návrhu na vydanie predbežného opatrenia), za jeden úkon vykonaný v roku 2015 vo výške 64,53 eur (účasť na pojednávaní dňa 4.5.2015) plus 3x režijný paušál á 8,04 eur a 1x 8,39 eur. V súvislosti s účasťou na pojednávaní súd priznal náhradu za stratu času v zmysle § 17 ods. 1 cit. vyhl. za 4 polhodiny á 13,98 eur vo výške 55,92 eur. Pri určení výšky základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon súd postupoval podľa § 11 ods. 1 písm.b/ vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. Jedna trinástina výpočtového základu za rok 2014 predstavuje sumu 61,87 eur, za rok 2015 sumu 64,53 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Zb., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.